

۶۳- با توجه به رابطه بازگشتی زیر، $T(n)$ از چه مرتبه‌ای است؟

$$\begin{cases} T(n^2) = T((n-1)^2) + \theta(n) \\ T(1) = 1 \end{cases}$$

$$n^{\frac{1}{2}} \quad (2)$$

$$n \quad (4)$$

$$1 \quad (1)$$

$$n^{\frac{2}{3}} \quad (3)$$

قضیه: اگر $2^{k-1} \leq n < 2^k$ آنگاه جستجوی دودویی برای جستجوی موفق مستلزم حداکثر k مقایسه و برای جستجوی ناموفق دقیقاً k یا $k-1$ مقایسه است.

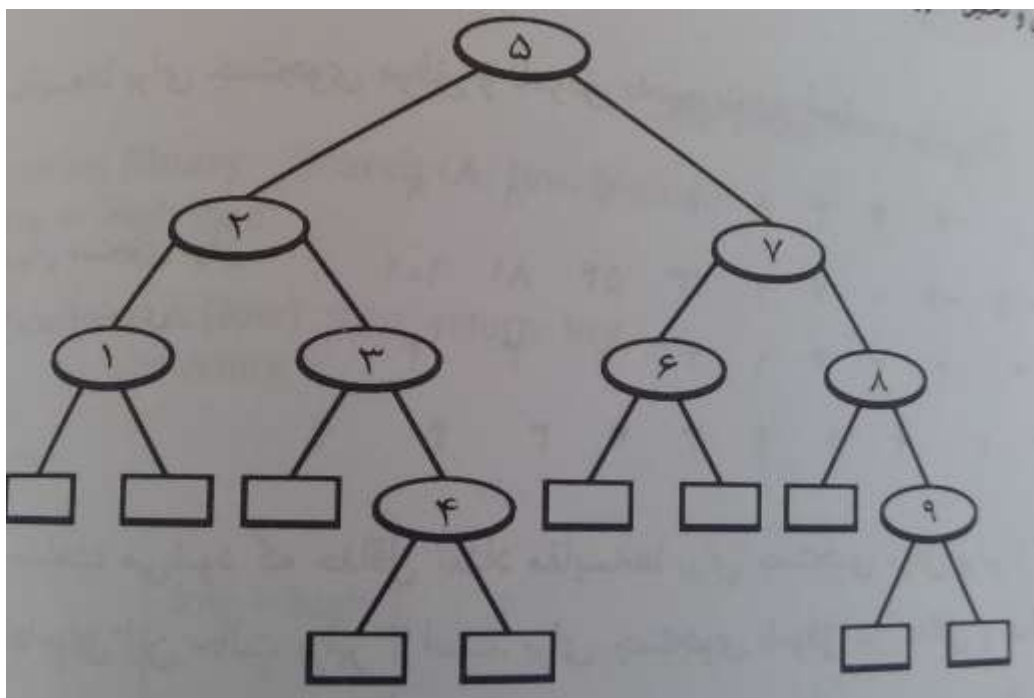
اثبات: اگر درخت دودویی روش را بنویسیم در جستجوی موفق الگوریتم در گرهی داخلی و در جستجوی ناموفق در گرهی خارجی متوقف می‌شود. چون $2^{k-1} \leq n < 2^k$ پس گره‌های داخلی در سطح 1 تا k قرار دارند ولی گره‌های خارجی در سطح k یا $k+1$. پس تعداد مقایسه برای ختم به گره در سطح i برابر i است ولی برای ختم به گره خارجی در سطح i برابر $i-1$ است.

به بیان دیگر: در جستجوی ناموفق تعداد مقایسه برابر است با $\lfloor \log n \rfloor + 1$ یا $\lfloor \log n \rfloor$

در جستجوی موفق حداکثر مقایسه برابر است با $\lfloor \log n \rfloor + 1$

مثال: درخت دودویی برای آرایه

i	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
$A[i]$	-۱۵	-۶	۰	۷	۹	۲۳	۵۴	۸۱	۱۰۱

تعداد مقایسه ها برای جستجو موفق و ناموفق:

i	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
$A[i]$	-۱۵	-۶	۰	۷	۹	۲۳	۵۴	۸۱	۱۰۱
	۳	۲	۳	۴	۱	۳	۲	۳	۴
	۳	۳	۳	۴	۴	۳	۳	۳	۴

- میانگین تعداد جستجوی موفق $S(n)$ برابر است با مجموع تعداد گره ها در هر سطح ضربدر شماره سطح تقسیم بر تعداد گره های موفق.
- میانگین تعداد جستجوی ناموفق $U(n)$ برابر است با مجموع تعداد گره ها در هر سطح ضربدر شماره سطح والد تقسیم بر تعداد گره های ناموفق.

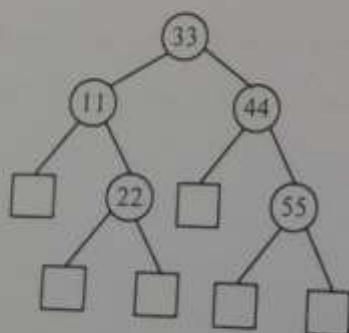
مثال: فرض کنید آرایه‌ای 5 خانه‌ای و مرتب داریم و می‌خواهیم میانگین تعداد مقایسه‌ها را برای جستجوی موفق و نیز میانگین تعداد مقایسه‌ها را برای جستجوی ناموفق به دست آوریم:

1	2	3	4	5
11	22	33	44	55

برای یافتن عدد 11 به 2 مقایسه، عدد 22 به سه مقایسه، عدد 33 به یک مقایسه و عدد 44 به دو مقایسه و عدد 55 به سه مقایسه نیاز است. پس:

$$S(n) = \frac{2+3+1+2+3}{5} = \frac{11}{5}$$

این روش شبیه یافتن اعداد در درخت جستجوی (BST) زیرا است که متوسط سطح هر گره داخلی را به دست می‌آوریم:

$$S(n) = \frac{1+2+2+3+3}{5} = \frac{11}{5}$$

همچنین رابطه زیر بین میانگین تعداد جستجوی موفق و نا موفق ثابت شده است:

$$S(n) = \left(1 + \frac{1}{n}\right) U(n) - 1$$

حالت‌ها	مرتبه زمانی		
	بهترین حالت	حالت میانگین	بدترین حالت
جستجوی موفق	$\theta(1)$	$\theta(\log n)$	$\theta(\log n)$
جستجوی ناموفق	$\theta(\log n)$	$\theta(\log n)$	$\theta(\log n)$

یافتن بزرگترین و کوچکترین عنصر آرایه

هدف یافتن بزرگترین و کوچکترین عنصر یک آرایه n عضوی است.

الگوریتم معمولی:

```
Algorithm Simple _ Max _ Min (A, n, max, min)
  max = min = A[1]
  for i = 2 to n do
  {
    if (A[i] > max) then max = A[i]
    if (A[i] < min) then min = A[i]
  }
```

پیچیدگی زمانی در حالات بهترین، بدترین و میانگین $2(n-1)$ مقایسه است.

چون مقایسه $A[i] < min$ فقط زمانی لازم است که $A[i] > max$ نباشد، پس با اصلاحی جزئی زیر می توان الگوریتم قبل را بهبود داد:

```
if (A[i] > max) then max = A[i]
else if (A[i] < min) then min = A[i]
```

برای نسخه بهبود یافته:

بهترین حالت: زمانی است که آرایه بصورت صعودی مرتب باشد و تعداد مقایسه $n-1$ است.

بدترین حالات: زمانی است که آرایه بصورت نزولی مرتب باشد و تعداد مقایسه $2(n-1)$ است.

حالت میانگین: در این حالت $A[i] > \max$ در نصف کل حالات درست است. پس تعداد مقایسه ها $1 - \frac{3}{2}n$ است.

الگوریتم تقسیم و غلبه

```

Algorithm Find _ Max _ Min (low, high, fmax, fmin)
if low = high then fmax = fmin = A[low]
else if high = low + 1 then
{
    if A[low] < A[high] then
    {
        fmax = A[high] ; fmin = A[low]
    }
    else
    {
        fmax = A[low] ; fmin = A[high]
    }
}
else
{

```

$$\text{mid} = \left\lfloor \frac{\text{low} + \text{high}}{2} \right\rfloor$$

```

Find _ Max _ Min (low, mid, lmax, lmin)
Find _ Max _ min (mid + 1, high, rmax, rmin)
if lmax > rmax then fmax = lmax
else fmax = rmax
if lmin < rmin then fmin = lmin
else fmin = rmin
}

```

$$T(n) = T\left(\left\lfloor \frac{n}{2} \right\rfloor\right) + T\left(\left\lceil \frac{n}{2} \right\rceil\right) + 2, T(1) = 0, T(2) = 1$$

اگر n توانی از 2 باشد داریم:

$$T(n) = 2T\left(\frac{n}{2}\right) + 2, T(1) = 0, T(2) = 1$$

حال از قضیه اصلی نتیجه می شود:

$$T(n) = \theta(n)$$

جواب دقیق آن به روش جایگذاری نیز $T(n) = \frac{3n}{2} - 2$ است:

بنابراین تعداد مقایسات در این حالت دقیقاً $\frac{3n}{2} - 2$ است. این تعداد در مقایسه با $2(n-1)$ مقایسه در الگوریتم قبل در حالات بهترین و میانگین حدود 25 درصد صرفه جویی است.

اما از نقاط ضعف الگوریتم فوق، استفاده از پشته برای متغیرهای $high, low, min, max$ و $lmin, lmax, rmin, rmax$ و آدرس بازگشت است. برای آرایه n عضوی، $\lfloor \log n \rfloor + 1$ سطح فراخوانی خواهیم داشت.

نکته: برای رابطه بازگشتی

$$T(n) = T\left(\left\lfloor \frac{n}{2} \right\rfloor\right) + 1, T(1) = 1$$

دیدیم برای حالتی که n توانی از 2 باشد

$$T(n) = \log n + 1 = \theta(\log n)$$

اما در حالت کلی روند اثبات حالت قبل قابل استفاده نیست. چون برای هر n داده شده می توان آن را بین دو توان از 2 محدود کرد می توان همان نتیجه قبل را گرفت به شرطی که تابع T صعودی باشد. این موضوع را با استقرا ثابت می کنیم یعنی برای هر $k \leq n$

$$T(k) \leq T(n).$$

برای $n=2$ داریم (پایه استقرا)

$$T(1) = 1$$

$$T(2) = T\left(\left\lfloor \frac{2}{2} \right\rfloor\right) + 1 = T(1) + 1 = 1 + 1 = 2.$$

پس

$$T(1) \leq T(2).$$

فرض استقرا: برای هر $m \leq n$ حکم درست است، برای $n+1$ ثابت می کنیم.

پس برای هر $m \leq n$ اگر $k < m$

$$T(k) \leq T(m).$$

کافیست نشان دهیم

$$T(n) \leq T(n + 1).$$

برای هر $n \geq 1$ داریم

$$\left\lfloor \frac{n}{2} \right\rfloor \leq \left\lfloor \frac{n+1}{2} \right\rfloor \leq n.$$

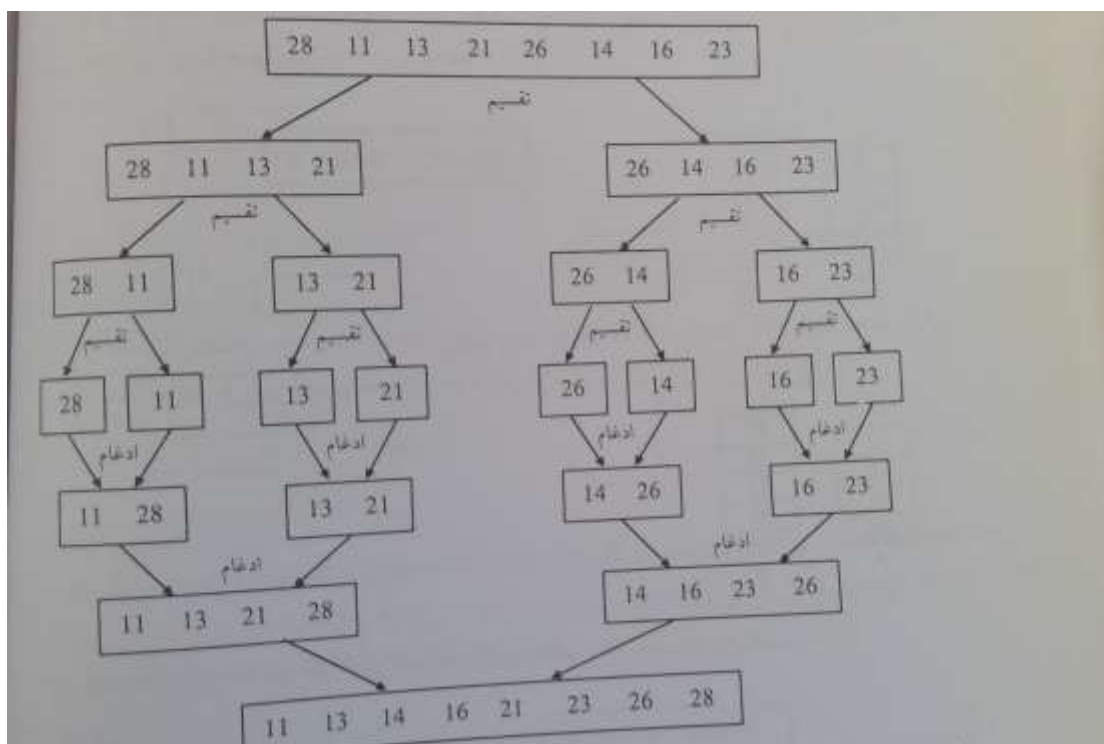
و طبق فرض استقرا

$$T\left(\left\lfloor \frac{n}{2} \right\rfloor\right) \leq T\left(\left\lfloor \frac{n+1}{2} \right\rfloor\right).$$

در نتیجه

$$T(n) = T\left(\left\lfloor \frac{n}{2} \right\rfloor\right) + 1 \leq T\left(\left\lfloor \frac{n+1}{2} \right\rfloor\right) + 1 = T(n+1),$$

مرتب سازی ادغامی


```

void mergesort (int n, int S [ ])
{
    int p =  $\lfloor n/2 \rfloor$  , m = n - p;           // p و m تقریباً برابر نصف عناصر آرایه S یعنی  $\frac{n}{2}$  هستند
    int A[1 .. p] , B[1 .. m];
    if (n > 1) {
        Copy S[1] through S[p] to A[1] through A[p];
        Copy S[p+1] through S[n] to B[1] through B[m];
        mergesort (p,A);
        mergesort (m, B);
        merge (p,m,A,B, S);
    }
}

```

الگوریتم ادغام داخل آن نیز بصورت زیر است:

```

void merge (int p, int m, int A[ ], int B[ ], int S[ ])
{
    int i,j,k;
    i = j = k = 1;
    while (i <= p && j <= m) {
        if (A[i] < B[j]) { S[k] = A[i], i++; }
        else { S[k] = B[j], j++; }
        k++;
    }
    // اگر عناصر A تمام شد، مابقی عناصر B را در انتهای S قرار بده

    if (i > p)
        while (j <= m)
            { S[k] = B[j], k++; j++; }
        // اگر عناصر B تمام شد، مابقی عناصر A را در انتهای S قرار بده

    else if (j > m)
        while (i <= p)
            { S[k] = A[i], k++; i++; }
    }
}

```

عمل اصلی را مقایسه $A[i]$, $B[j]$ در نظر می گیریم.

بهترین حالت الگوریتم ادغام: این حالت زمانی اتفاق می افتد که در آرایه با طول کمتر همه عناصر از اولین عنصر آرایه با طول بزرگتر کوچکتر باشند. پس تعداد مقایسات $\min(p, m)$ است.

بدترین حالت الگوریتم ادغام: این حالت زمانی اتفاق می افتد که همه عناصر آرایه اول بجز آخرین عنصر از عناصر آرایه دیگر کوچکتر باشند و عنصر آخر از همه آنها بزرگتر باشد. پس تعداد مقایسات $p + m - 1$ است.

پیچیدگی الگوریتم مرتب سازی ادغامی:

عمل اصلی همان مقایسه در الگوریتم ادغام است. در بدترین حالت داریم

$$T(n) = T(p) + T(m) + p + m - 1$$

اگر n توانی از 2 باشد داریم

$$p = \left\lfloor \frac{n}{2} \right\rfloor = \frac{n}{2}, \quad m = n - p = \frac{n}{2}$$

پس

$$T(n) = 2T\left(\frac{n}{2}\right) + n - 1, T(1) = 0$$

از قضیه اصلی نتیجه می شود

$$T(n) = \theta(n \log n)$$

جواب دقیق رابطه فوق نیز بصورت زیر است:

$$T(n) = n \log n - (n - 1).$$

اگر n توانی از 2 نباشد داریم

$$T(n) = T\left(\left\lfloor \frac{n}{2} \right\rfloor\right) + T\left(\left\lceil \frac{n}{2} \right\rceil\right) + n - 1, T(1) = 0$$

در این حالت نیز

$$T(n) = \theta(n \log n)$$

همچنین در حالات بهترین و میانگین نیز این الگوریتم از مرتبه $\theta(n \log n)$ است.

نکاتی در خصوص حافظه مصرفی: در الگوریتم ادغامی در هر مرحله نیاز به حافظه کمکی به اندازه n داریم. چون تعداد مراحل شکستن آرایه $\log n$ است پس مرتبه فضای مورد استفاده هم $\theta(n \log n)$ است (تمرین: الگوریتم را طوری اصلاح کنید که مصرف حافظه آن $\theta(n)$ باشد).

سوال: اگر تقسیم آرایه بصورت k و $n-k$ باشد در خصوص پیچیدگی چه می توان گفت؟

For definiteness, let us suppose that the $T(1) = 1$ and that if the split is $k + (n - k)$ then the running time is $T(k) + T(n - k) + n$. The recursion for the worst-case running time is therefore

$$T(n) = \begin{cases} \max_{1 \leq k \leq n-1} T(k) + T(n - k) + n & \text{if } n > 1 \\ 1 & \text{if } n = 1. \end{cases}$$

In order to calculate the worst-case complexity, we need both an upper bound and a lower bound. You already gave the lower bound:

$$T(n) \geq T(1) + T(n - 1) + n = T(n - 1) + n + 1.$$

Iterating this easily yields $T(n) = \Omega(n^2)$.

In the other direction, let us prove that $T(n) \leq n^2$ for all n . The base case is clear. For the inductive case,

$$T(k) + T(n - k) + n \leq k^2 + (n - k)^2 + n \leq 1 + (n - 1)^2 + n = n^2 - n + 2 \leq n^2,$$

since $n \geq 2$. It follows that $T(n) = \Theta(n^2)$.

حالت میانگین:

Let us now proceed to the average case running time (i.e., the expected running time), which satisfies the recurrence

$$S(n) = \begin{cases} \frac{1}{n-1} \sum_{1 \leq k \leq n-1} [S(k) + S(n-k)] + n & \text{if } n > 1 \\ 1 & \text{if } n = 1. \end{cases}$$

We can simplify the inductive case to

$$S(n) = \frac{2}{n-1} \sum_{1 \leq k \leq n-1} S(k) + n.$$

This implies that for $n \geq 2$,

$$\begin{aligned} nS(n+1) &= 2(S(1) + \cdots + S(n)) + (n+1)n, \\ (n-1)S(n) &= 2(S(1) + \cdots + S(n-1)) + n(n-1). \end{aligned}$$

Subtracting gives

$$\begin{aligned} nS(n+1) - (n-1)S(n) &= 2S(n) + 2n \implies nS(n+1) = (n+1)S(n) + 2n \implies \\ \frac{S(n+1)}{n+1} &= \frac{S(n)}{n} + \frac{2}{n+1}. \end{aligned}$$

This shows that

$$\frac{S(n)}{n} = \frac{2}{n} + \frac{2}{n-1} + \cdots + \frac{2}{2} + \frac{S(1)}{1} = 2H_n - 1 = \Theta(\log n),$$

and so $S(n) = \Theta(n \log n)$.